

অধ্যয়নৰত বিবাহিত ছাত্ৰীৰ সমস্যা -

এক সমাজতাত্ত্বিক অধ্যয়ন

(সমাজতত্ত্ব বিভাগৰ সন্মান বিষয়ৰ চতুৰ্থ ষাণ্মাসিকৰ “সামাজিক জৰীপ, গৱেষণা আৰু পৰিসংখ্যা” পাঠ্যক্রমৰ আধাৰত প্ৰস্তুত কৰা গৱেষণা পত্ৰ ।)

প্ৰস্তুত কৰ্তা

নাম : শ্ৰী উদিক্ষা শৰ্মা ।
শ্ৰেণী : চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক ।
বোল নং : ১৩৭

জাঁজী হেমনাথ শৰ্মা মহাবিদ্যালয়, শিৱসাগৰ

২০১৮ চন

বাচ্যতা :-

সমাজ এক সু-সংগঠিত পদ্ধতি। মানুষ সমাজপ্ৰিয়
প্রাণী। সমাজত কোনো ব্যক্তিকে অকল্যাণে বাস কৰিব
নোৱাৰে। কোৱা হয়, আনৰ অনুপস্থিতিত নিজৰ
উপস্থিতিও অৰ্থহীন। সমাজ আৰু ব্যক্তিৰ মাজত যি
গভীৰ সম্বন্ধক এই সম্বন্ধক অনুসন্ধান নকৰাকৈ কোনেও
জানিব আৰু সুখেৰে জীৱন-যাপন কৰিব নোৱাৰে।
কিন্তু যৌত্ৱীয় এই দুই সম্বন্ধকৰ মাজত বিভিন্ন
কাৰণবশতঃ বিৰূপ বা বিকৃত সম্বন্ধৰ উদ্ভৱ হয়
যৌত্ৱীয় মানৱ সমাজত ব্যক্তিকে পাৰিপাৰ্শ্বী বা প্রতি-
বুল আচৰণ প্ৰদৰ্শন কৰা দেখা যায়। যি আচৰণে
সমাজৰ সুস্থন সংখ্যক ব্যক্তিক উদ্ভিন্ন কৰি তোলাৰ
লগতে এনে আচৰণ সমাজৰ বাবে ব্যৰ্থ স্বৰূপ হৈ
পৰে। সমাজৰ বাবে অপ্ৰয়োজনীয় এনে প্ৰতিমানহীন
আচৰনক সামাজিক সমস্যাক বোলে।

আজি একবিংশ শতাব্দীত ভাৰতবৰ্ষত এখন
উন্নয়নশীল দেশ ৰূপে স্বীকৃতি লাভ কৰিলেও বহু
সমস্যাক সমস্যা ভাৰতবৰ্ষত সামাজিক সমস্যাকো গুৰুত্ব-
পূৰ্ণ স্থান লাভ কৰিছে। চাৰিওফালে কেৱল লুণ্ঠন, দুৰ্নীতি
বৰ্ষন, বলপূৰ্বক দান বৰঙীন সংগ্ৰহ, যুৱ উচ্চশিক্ষা
আদি সমস্যাক দেখাৰ পাৰিপাৰ্শ্বী শোচনীয় কৰি তুলিছে।
বৈজ্ঞানিক মানসিকতাৰে জীৱন পাৰিচালিত কৰিবলৈ
নোৱাৰ সমস্যাক আকৌ ডাৰ্শনী হত্যা, যৌতুক প্ৰথা, কন্যা

স্বনূনক অসহেলা, কু-সংস্কার আদি যুক্তিহীন ধারণাও
সমাজৰ পৰা নাহঁকিয়া হৈ যোৱা নাই। গতিকে উক্ত
সমস্যা সম্বন্ধে অনুধাৰন কৰি প্ৰকৃত সমাধানৰ পথ প্ৰকাশ
কৰাৰ প্ৰয়োজন আছিল পৰিষ্কাৰ। আজিৰ মানৱ জাতিৰ
ভৱিষ্যত অনুকাৰৰ খালে ধাৰমান। এনে সময়তে যদি
আমি আমাৰ ছাত্ৰ - জাতিক উপলব্ধি নকৰি তুলিবোৰ
শুধুৰাই সংস্থাই চোৱা নকৰি অন্যায়, দুৰ্নীতি, অপ-
সংস্কাৰিত আশ্ৰয়ন দি যাওঁ তেন্তে আমাৰ স্বদেশ আঁতৰ
গতিকে আমি ছাত্ৰ সমাজে কেৱল নিৰ্দিষ্ট পাঠ্যক্রমৰ
সমাজে সীমাবদ্ধ নাথাকি সমাজৰ প্ৰতিটো দিশ
সুস্বভাৱে পৰ্যবেক্ষণ তথা নিৰীক্ষণ কৰি নিজৰ জ্ঞান
অভিজ্ঞতা, কল্পনা তথা বাদ্যৰ গভীৰতাক হেঁচা
প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

সমাজতত্ত্বৰ ছাত্ৰী - ছাত্ৰী হিচাপে আমিও এনে এটা
সুযোগৰ আশীংসা হ'লো। নিৰ্দিষ্ট পাঠ্যক্রমৰ আধাৰত
কেৱল গৱেষণা সম্বন্ধে জ্ঞান আয়ত্ত কৰোঁতে সীমাবদ্ধ
নাথাকি ব্যৱহাৰিক (Practical) ভাৱে সমাজৰ একো
একোটা গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক সমস্যা বা ঘটনাক বাট
লে সেই সমস্যাক নিজৰ সুদৃঢ় জ্ঞান তথা অভিজ্ঞতাৰে
গৱেষণা কৰাৰ প্ৰয়োগ কৰিছোঁ। আমাৰ সমাজত অহৰহ
দৌধ থকা অমচ বহুসময়ত দুৰ্নীতিগোচৰ নোহোৱা, "
অধ্যয়নৰত বিবাহিত ছাত্ৰীৰ সমস্যা" ক বহু বিচাৰ
বিবেচনা তথা ব্যক্তিগত ভাৱে তেনে ছাত্ৰীৰ সমস্যাসম্বন্ধে
সমাজৰ আভিজ্ঞতাৰে এই বিষয়বস্তু মোৰ গৱেষণাৰ

বাবে বাট লৈছে। এই ক্ষেত্ৰত সমগ্ৰ গৱেষণা কাৰ্যটোত
 এগৰাকী তত্ত্বাবধায়ক হিচাপে দিহা- পাৰামৰ্শৰে অগবঢ়াই
 নিয়ন্ত্ৰণ কৰি গৱেষণা কৰা বিভাগীয় সহকাৰী
 অধ্যাপিকা ড० স্নাতকোত্তৰ বাইদেউক আন্তৰ্গতীয় বিনিয়াদ
 স্থাপন কৰাৰ লগতে পাঠ্যক্ৰমৰ উন্নতিত ব্যৱহাৰিক
 ভাৱে গৱেষণা কৰাৰ সুযোগ দিয়াৰ বাবে সমাজতত্ত্ব
 বিভাগৰ সম্বন্ধে শিক্ষাপ্ৰকল্পৰ আৱশ্যক কৃত্যৰ্থ। এই সুযোগে
 আমাৰ উন্নয়নৰ শিক্ষা জীৱনত বহু সহায় কৰিব।
 তদুপৰি এই গৱেষণা প্ৰকল্পৰ কাৰ্য বিস্তৰীভাৱে নমুনা
 হিচাপে বাট লৈয়া জাঁজী হেমনাথ শৰ্মা মহাবিদ্যালয়
 ৭৫ গৰাকী আৰু আমগুৰি মহাবিদ্যালয়ৰ ৫ গৰাকী
 মুঠ ২০ গৰাকী স্নাতক মহিলাৰ বিবাহিত ছাত্ৰীক এই
 আন্দোলনত বিনিয়াদ ও কৃত্যতা স্থাপন কৰিছে। তেওঁ
 লোকে কোনো বৰনৰ বিৰুদ্ধে প্ৰদৰ্শন নকৰাকৈ
 প্ৰয়োজনীয় তথ্য সংগ্ৰহ কৰাত সম্বলপূৰ্ণ সহযোগিতা
 অগবঢ়ালে।

- উদ্বোধন শৰ্মা
 চতুৰ্থ শ্ৰাৱণাৰ্থক
 ৰোল নং - ১৩৭

জাঁজী হেমনাথ শৰ্মা মহাবিদ্যালয়
 সমাজতত্ত্ব বিভাগ

তালিকাভুক্তকৰণৰ সূচী :-

- ১) টেবুল - ২.১ উত্তৰদাতা দোকলৰ বয়সৰ তালিকা
- ২) টেবুল - ২.২ উত্তৰদাতা দোকলৰ শ্ৰেণীৰ তালিকা
- ৩) টেবুল - ২.৩ উত্তৰদাতা প্ৰাক্তীৰ শিক্ষা সংলগ্নীয় তালিকা
- ৪) টেবুল - ২.৪ উত্তৰদাতা প্ৰাক্তীৰ স্থিতিৰ তালিকা
- ৫) দণ্ডাচিত্ৰ - ২.১ শিক্ষাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি স্থিতিৰ বিভাজন
- ৬) টেবুল - ২.৫ বিবাহ পাশত আৱদ্ধ হোৱা বয়সৰ সংলগ্নীয়
- ৭) খেপ - ৩.১ জাঁজী আৰু আমগুৰিৰ তনুস্থিতি (কিয়মাগৰ)
- ৮) খেপ - ৩.২ জাঁজী হেমনাথ লৰ্মা মহাবিদ্যালয় আৰু আমগুৰি মহাবিদ্যালয়ৰ মাজৰ দূৰত্ব
- ৯) টেবুল - ৪.১ প্ৰাক্তীৰ পৰা পোৱা সংশ্লিষ্ট সংলগ্নীয় তালিকা
- ১০) টেবুল - ৪.২ প্ৰাক্তীৰ গৃহৰ অন্য দাদৰ পৰা পোৱা সংশ্লিষ্ট
- ১১) টেবুল - ৪.৩ পুৱা - গৰ্বলি অধ্যয়নত সন্নিৱৰ্তিত হোৱা সংলগ্নীয়
- ১২) টেবুল - ৪.৪ নিয়মীয়াকৈ মহাবিদ্যালয়ত উপস্থিতিৰ সংলগ্নীয়
- ১৩) টেবুল - ৪.৫ ঘৰুৱা অনুষ্ঠান উদযাপনত মহাবিদ্যালয়ত উপস্থিত
- ১৪) টেবুল - ৪.৬ পাৰিবাৰিক সংঘাট সংলগ্নীয় তালিকা
- ১৫) টেবুল - ৪.৭ পাৰিবাৰিক সংঘাটে অধ্যয়নত পোৱা প্ৰভাৱ
- ১৬) টেবুল - ৪.৮ অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী ক্ৰয়ৰ ক্ষেত্ৰত আৰ্থিক সংলগ্নীয় সংলগ্নীয় তালিকা
- ১৭) টেবুল - ৪.৯ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰয়োজনীয় ঘৰত বহন সংলগ্নীয়
- ১৮) দণ্ডাচিত্ৰ - ৪.১ জীয়াৰী আৰু বোৱাৰীৰ মাজত উপলব্ধি কৰা পাৰ্থক্য
- ১৯) টেবুল - ৪.১০ প্ৰাক্তীৰ পোহৰ আৰু অধ্যয়নৰ মূল সংলগ্নীয় তালিকা

সূচীপত্র

1. আবহুনি
2. উত্তৰদাতা দ্ৰৱণৰ অৰ্থ- দ্ৰৱ্যাজিক পৰিচয়
3. ক্ষেত্র আৰু পদ্ধতি
4. মূল বিষয়বস্তুৰ আলোচনা
5. পৰিশিষ্ট

এই অধ্যয়নত নিৰ্দিষ্ট গৱেষণাৰ বিষয়বস্তুৰ স্বাভাৱে
অহা হৈছে আৰু সমগ্ৰ গৱেষণা কাৰ্যত কি উদ্দেশ্য
আগত স্বাধী আশ্বদাৰ নিয়া হ'ল তাৰ আভাস
দিয়াৰ চেষ্টা কৰা হৈছে।

প্ৰস্তাৱনা :-

মানৱ সমাজ নাৰী আৰু পুৰুষৰ সমন্বয়ৰ ফল-
স্বৰূপে গঢ় লৈ উঠিছে। নাৰী বা পুৰুষৰ কোনো
এজনক বাদ দি মানৱ সমাজৰ আন্তিত্ব কল্পনা কৰিব
নোৱাৰি। আদিম কালৰ পৰা মানৱ জীৱনৰ ক্ৰম-
বিকাশত আৰু দু-সভ্য মানৱ সমাজ হিচাপে আত্ম-
প্ৰকাশ কৰালৈকে নাৰী আৰু পুৰুষ উভয়ৰ সমানিত
প্ৰচেষ্টাত জীৱ শ্ৰেষ্ঠ সমাজ হিচাপে নাৰী আৰু পুৰুষ
দুয়োটা শ্ৰেণী সমান মানৱীয় মূল্য আৰু স্বৰ্ঘদাৰ
আধিকাৰী। তৎপৰেও অতীতৰ পৰা পুৰুষৰ তুলনাত
নাৰীয়ে মানৱ সমাজত উপযুক্ত স্থান বা গুৰুত্ব লাভ
কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা নাই। নাৰীক দুৰ্বল শ্ৰেণী বুলি
গন্য কৰি অহা প্ৰতীয়মান হৈছে।

নাৰী হৈছে দুটা প্ৰজন্মৰ সমাজৰ যোগসূত্ৰকাৰী,
নাৰী যুগে যুগে জাতি আৰু উৰ্বৰতাৰ প্ৰতীক। নাৰী
কোনো সমন্বয়ত লজ্জা আৰু কাৰুণ্যৰ উৰা লাভুকালত
কোঁঠোৱাৰা জাত জীৱনক ছাঁ দিয়া বিলাল বটবৃক্ষ।
সেয়েহে কোঁঠোৱাৰা জাত জীৱনক ছাঁ দিয়া কি মেয়েহে
শ্ৰী কৃষ্ণই কৈছে বিৰ্য্য সমন্বয়শীলতা, দয়া, মৰুতা, উদাৰতা

সৌন্দৰ্যশালী আদি দাতা গুনৰাজীৰ দ্বাৰা নাৰীসকল
স্বাধীনায়িত। এনে গুন ৰাজীৰে নাৰী ক্ষাত্ৰিক ছীকাৰ
কৰি ভাৰতক 'ভাৰতমাতা' বুলি কোৱাৰ পাছতো নাৰী-
সকলৰ জীৱনৰ মানৱীয় মূল্য আঁতি দুখজনক।
ভাৰতকে যিবি তৃতীয় বিশ্বৰ দেশসমূহৰ নাৰীসকলে
অৱদমনৰ পাৰা এতিয়াও মুক্তা হু'ব পাৰা নাই।

সাম্প্ৰতিক পৃথিৱীৰ প্ৰায়বোৰ দেশেই পৰিৱৰ্তিত
সামাজ্য তথা সামগ্ৰিক ভাৱে ৰাষ্ট্ৰৰ দৰাংগীন বিকাশৰ
বাৰে লিংগ সমতা আৰু নাৰী সমলীকৰনক প্ৰকৃতপূৰ্ণ
পদাৰূপ বুলি গন্য কৰি আহিছে। তদুপৰি নাৰীৰ
সামাজিক ছীকাৰিতৰ ক্ষেত্ৰত নাৰীসকলৰ দাংখ্যা, শিক্ষাৰ
আঁকাৰ, দ্বাণ্ড আদিৰ লগতে ঘৰুৱা স্থিৎমা আদি
দিক্ষা সমূহ দাংগীৰ লৈছে। আজি সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষতে
নাৰী সমলীকৰন, নাৰী সমতা, নাৰী ন্যায আদি প্ৰশ্ন
উত্থাপিত হ'লেও বা নাৰী উন্নয়নৰ বাবে বিৰ্ভিন্ন
আঁঠন প্ৰনয়ন কৰিলেও সামাজ্যত নাৰীৰ বিৰুদ্ধে চলি
থকা সামাজ্যৰ দুৰ্বিভংগী, মূল্যবোধি, লিংগ বিষম্যমূলক
ধাৰনা আদি আঁতৰ কৰিবলৈ আঁঠতকে প্ৰয়োজন
নাৰীৰ নিজৰ ইচ্ছা, ক্ষাত্ৰি আৰু দাচেতনতা। ৩০
ভীমৰাও অম্বেদকাৰৰ দলিত শ্ৰেণীৰ ওপৰত দিয়া প্ৰসাৰ
কথা প্ৰাৰম্ভত প্ৰাৰ্থনাযোগ্য। তথ্যে কৈছিল,
"দলিত সকল নিজৰ জাতিৰ প্ৰীতি প্ৰথমে দাচেতন
ইব লগিব, তাৰ পাছতহে আন্দোলন আৰু জাতি
দাংগটন।" ঠিক একেদৰে সমগ্ৰ নাৰীজাতিয়ে নিজৰ

জ্ঞানৰ প্ৰতি সচেতন হৈ নিজেৰে তাৰ বিৰুদ্ধে থিয়
 হোৱাৰ সন্ধান আৰু আত্মবিশ্বাস জাগ্ৰত কৰিব
 লাগিব। যেতিয়ালৈকে নাৰীসকল আধুনিক শিক্ষাৰ
 শিক্ষিত নহয়, পৰম্পৰাগত মানোভাৱ ত্যাগ নকৰে
 তেতিয়ালৈকে নাৰী সচেতনতাও জাগ্ৰত হোৱাৰ অসম্ভৱ
 নাই। কিয়নো শিক্ষা হৈছে মানুহৰ এনে এক
 মনোৰম আৱিষ্কাৰ যিয়ে মানুহক নতুন চিন্তাৰ মনৰ
 অজ্ঞান আন্ধাৰ নিৰ্মূল কৰি জ্ঞানৰ পোহৰ বিলায়।
 তদুপৰি সমাজৰ লোকসকলৰ মনত থকা অত্মবিশ্বাস
 কু-সংস্কাৰ আৰু সংকীৰ্ত্তাৰ ভাৱ নিৰ্মূল কৰি
 শিক্ষাই দ্ৰুত আধুনিকীকৰণ হোৱাত সহায় কৰাৰ
 লগতে সামাজিক বিকাশৰ গতি ধৰটকাই কৰাত সহায়
 কৰে।

ভাৰতত স্ত্ৰী-শিক্ষাৰ ঐতিহাসিক পাটভূমি সন্ধানকৈ
 হৰি নিষ্কোপ কৰিলে দেখা যায় যে - বৌদ্ধিক শিক্ষা
 ব্যৱস্থা নাৰীয়ে পুৰুষৰ সন্মানেই শিক্ষা গ্ৰহণৰ সুবিধা
 পাইছিল। প্ৰত্যেক পিতৃয়ে তেওঁৰ কন্যাসন্তানক এগৰাকী
 বিদুষী হোৱাৰো বিচাৰিছিল আৰু শিক্ষা লাভ
 সুযোগ দিছিল। কিন্তু পৰৱৰ্তী সময়ত অৰ্থাৎ স্বাধী-
 যুক্তত সৰ্বসন্নিবিষ্ট হোৱাৰ বাবে শিক্ষা এক অসংলগ্ন
 নীতি-নিয়মৰ দ্বাৰা বান্ধ খাই আছিল। অন্যহাতে
 আধুনিক যুগত ব্ৰিটিছ আৰু ধৰ্মীয়ান বিছনেৰীসকলে
 ভাৰতত নাৰী শিক্ষাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দি বহু মহিলা
 শিক্ষানুষ্ঠান স্থাপন কৰিছিল। যেনে - জানাম্মা স্কুল,
 বেথুন স্কুল, চুচুৰা ইত্যাদি। আঁত দুখৰ বিষয় যে ১৭৫৩

চনত ভাৰতে স্থায়ীতা লাভ কৰাৰ পাছত 1951 চনৰ
 লোকপিয়ল অনুসৰি ভাৰতত শিক্ষিত মহিলা আছিল
 মাত্ৰ ৪৪৬ গৰাকী। বৰ্তমানে বিভিন্ন সাংবিধানিক
 ব্যৱস্থাকে আৰম্ভ কৰি বিভিন্ন আৰ্থনী ব্যৱস্থা আৰু বিভিন্ন
 ৰাষ্ট্ৰীয় আয়োগ বা কমিটিৰে নিত্ৰ নিত্ৰ পৰামৰ্শৰ
 নাৰীমকলক শিক্ষাৰ স্কুল স্থাপনে আনিবৰ বাবে চেষ্টা
 অধ্যাহত ৰাখিছে। ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল অনুসৰি
 ভাৰতৰ মুঠ সাক্ষৰতাৰ হাৰ ৭৫.০৫%। য'ত মহিলাৰ
 সাক্ষৰতাৰ হাৰ ৬৫.৫৬% আৰু পুৰুষৰ ৪২.১৫%।
 ঠিক একেদৰে ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল অনুসৰি অসমৰ
 মুঠ সাক্ষৰতাৰ হাৰ ৭৩.১৪%। য'ত মহিলাৰ ৬৭.২৭%
 আৰু পুৰুষৰ ৭৪.৪১%।

বিবাহ হ'ল এক বিশ্বজনীন সামাজিক সংস্থা।
 মানৱ সমাজত আৰম্ভমান কালৰে পৰা বিবাহ নামৰ
 এই সামাজিক সংস্থাটোৱে ক্ৰমশঃভাৱে ভাৱে বিশ্বৰ
 সমাজ আৰু সাংস্কৃতিৰ ক্ৰমবিকাশত আঁত ধৰি
 আহিছে। পুৰুষ, প্ৰকৃতিৰ দৈহিক বন্ধনকেই কেৱল
 বিবাহে স্বীকৃতি নিদিয়। বিবাহ আত্মাৰ বন্ধন। ই
 এক সামাজিক বন্ধন, য'ত মন ভংগোৰ হোৱাৰ
 আশা নাথাকে। এজন ব্যক্তিয়ে এগৰাকী ঘূৰ্তীক
 বিবাহ কৰোৱাৰ লগে লগে কেৱল যে ঘূৰক-
 ঘূৰ্তীৰ মাজতহে সম্বন্ধ গঢ়ি উঠে এনে নহয়।
 উভয়েৰে মাক-দেউতাক তেওঁলোকৰ বাবে জাপ্ত-
 জাপ্তৰ হৈ পৰাৰ লগতে নন্দ-দেৱৰ, ধূলকালী,
 দেৱী আদি সম্বন্ধও গঢ়ি উঠে।

উদ্দেশ্য :-

বহুতো গুরুত্বপূৰ্ণ উদ্দেশ্য অৰ্জনৰ বাবে 'অধ্যয়নৰত বিদ্যাহীন ছাত্ৰীৰ সমস্যা' — এক সমাজতাত্ত্বিক অধ্যয়ন বিষয়বস্তুৰে এই গৱেষণা কাৰ্য্যতৈ অৰ্জনৰো হৈছে। গৱেষণাৰ উদ্দেশ্য সমূহ এনে ধৰণৰ :-

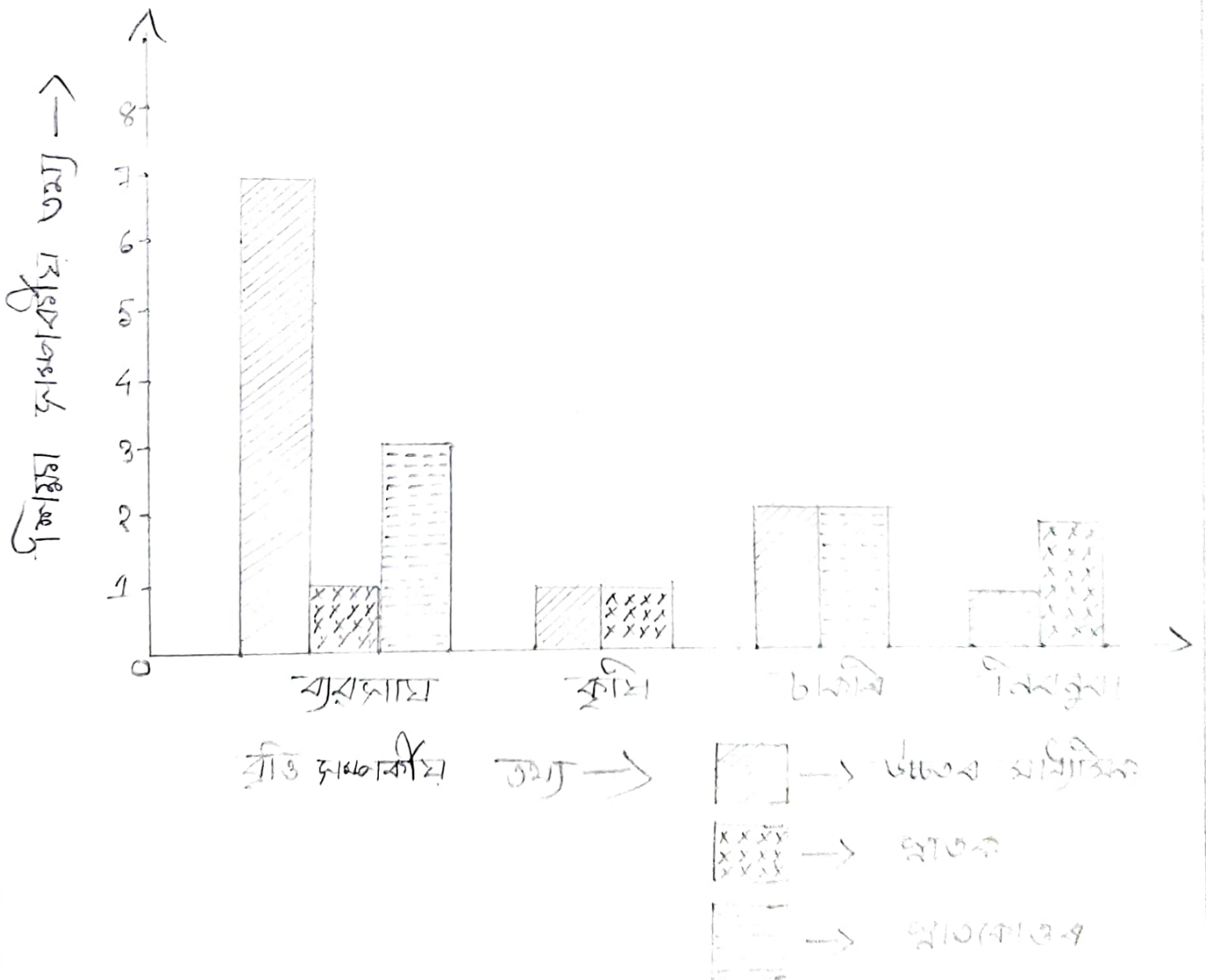
- (i) অধ্যয়নৰত বিদ্যাহীন ছাত্ৰী সকলে উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে স্থানীয় লগতে স্থানীয় গৃহৰ অন্য সদস্যৰ পৰা পোৱা সাঁহাৰি সমস্যাৰে অৰ্জন হোৱা।
- (ii) নিজৰ উচ্চ শিক্ষা আৰু সামান্য সাৰ্বিক জীৱন দুয়োটা সমস্যাতে চলিব নিয়াৰ ক্ষেত্ৰত সমন্বয় হোৱা সমস্যাৰ সমস্যাৰে জ্ঞানৰ প্ৰয়োগ কৰা।
- (iii) তেওঁলোকৰ আৰ্থিক দীক্ষাৰ সমস্যাৰে অৰ্জন হোৱা।
- (iv) জীয়াৰী সমস্যা আৰু বোৱাৰী সমস্যাৰে শিক্ষানুষ্ঠানৰ ছাত্ৰী হিচাপে উপলব্ধি কৰা পাৰ্থক্য সমস্যাৰ আভাষ লোৱা।
- (v) তেওঁলোকৰ ভৱিষ্যতৰ শিক্ষা জীৱনৰ নিশ্চয়তা সমস্যাৰে আলোচনা কৰা।

উত্তৰদাতা সৰ্বকালৰ

আৰ্থ-সামাজিক পৰিচয়

ক্রমিক নং	শ্রুতি	উঃমাঃ	দ্বাতক	দ্বাতকোত্ত
১)	ব্যৱসায়	৭	১	৩
২)	কৃষি	৭	১	
৩)	চৰকাৰী চাকৰি	২		২
৪)	নিৰবুৱা	১	২	
	মুঠ	১৭	৪	৫

চিত্রঃ- উত্তৰ দাতাৰ দ্বাৰাৰ শিক্ষাৰ উপৰত নিৰ্ভৰ
কাৰি শ্রুতিৰ বিভাজন

କ୍ଷେତ୍ର ଆବୃତ୍ତି ପାରିମିତ୍ର

এই অধ্যয়নত সমগ্র গবেষণা কার্যটো ক'ত, কোনকৈ, কিমান সমংখ্যক উত্তৰদাতাবে তথ্য সমংগ্রহ কৰি অধ্যয়নৰ চেল্টা কৰা হৈছে তলৰ পৰ্যায় সমূহৰ পৰা জটীৰ পৰা যাব।

ম্লেত্ৰ :-

উক্ত গবেষণা বিষয়বস্তু অধ্যয়ন কৰিবলৈ যাওঁতে কম সময়ৰ ভিতৰত উপযুক্ত তথ্য সমংগ্রহৰ উদ্দেশ্যে মোৰ নিজা স্নাতকবিদ্যালয় জাঁজী হৈমনাথ স্নাতক বিদ্যালয় আৰু সমগ্ৰীপৰে আমগুৰি স্নাতকবিদ্যালয়ক অধ্যয়নৰ ম্লেত্ৰ হিচাপে বাট লোৱা হৈছে। দুয়ো স্নাতকবিদ্যালয়ৰ অৱস্থিতি সমৰ্কাৰে মেনৰ সময়ত উপস্থাপন কৰা হ'ল -

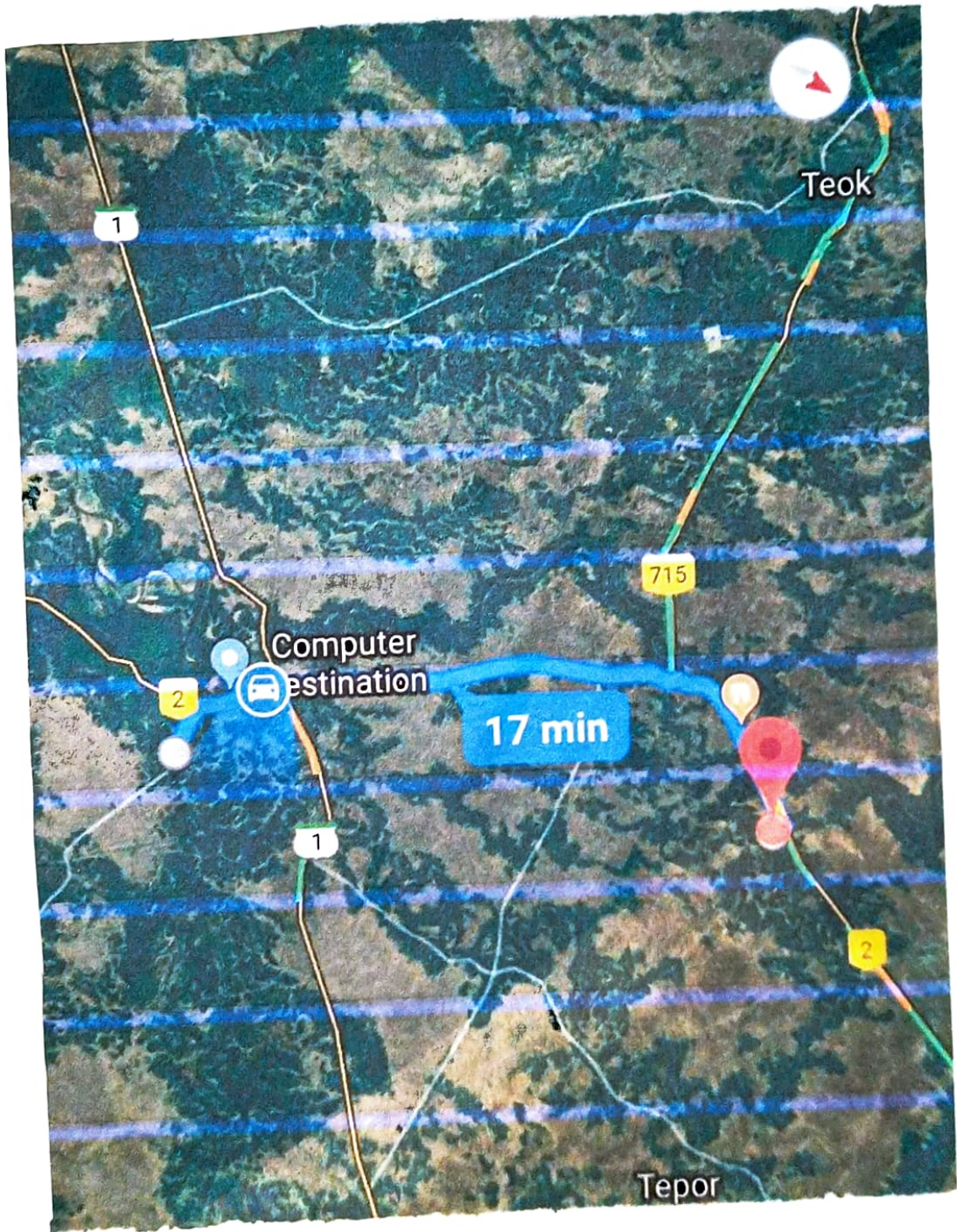
ম্লেত্ৰ : 3:1

জাঁজী আৰু আমগুৰি
অৱস্থিতি

খণ্ড: ৩২

জাঁজী মেঘনাথ ঝাৰ্মা কাম্বাৰীবিদ্যালয় আৰু উন্নয়ন
কাম্বাৰীবিদ্যালয়ৰ মাজৰ দূৰত্ব

- → জাঁজী মেঘনাথ ঝাৰ্মা কাম্বাৰীবিদ্যালয়
- → কাম্বাৰীবিদ্যালয়

পদ্ধতি :-

গবেষণা বাগৰ্চাটো প্ৰাথমিক আৰু দ্বিতীয়ক দুয়ো তথ্যৰ আধাৰত সম্বন্ধাদান কৰা হৈছে। প্ৰাথমিক তথ্যৰ উৎস হিচাপে, বিষয়বস্তু সম্বন্ধকে তথ্য সংগ্ৰহৰ উদ্দেশ্যে নমুনা নিৰ্বাচনত আঁঠুপ্ৰায়মূলক নমুনা বাছনিৰে (নিজৰ স্তুৰিৰ আৰু সম্বন্ধ অনুযায়ী) ২০ গৰাকী একক নিৰ্বাচন কৰি সম্বন্ধ বাগৰ সূচীৰ দ্বাৰা প্ৰত্যক্ষভাৱে সম্বন্ধাংগ্ৰহন কৰা হৈছে।

তদুপৰি দ্বিতীয় তথ্যৰ উৎস যেনে - বিজ্ঞাপন, বাতৰি কাকত, আলোচনীৰ সম্বন্ধ লোৱা হৈছে।

পৰিমেৰ :-

বিষয়বস্তুৰ অধ্যয়ন সম্বন্ধকে বহুল ভাৱে অধ্যয়ন কৰাৰ বহু স্থান আছে। কিন্তু সীমিত সময়ত গবেষণা পত্ৰৰ পৰিমেৰৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি মাত্ৰ দুখন মহাবিদ্যালয়ৰ ২০ গৰাকী অধ্যয়নৰত বিবাহিত ছাত্ৰীক নমুনাৰ একক হিচাপে বাছি লোৱা হৈছে। ইয়াৰে ১৫ গৰাকী জাঁজী হেমনাথ জাৰ্জা মহাবিদ্যালয়ৰ আৰু ৫ গৰাকী আমগুৰি মহাবিদ্যালয়ৰ।

পৰিমাণিক বিশ্লেষণ :-

গবেষণা বাগৰত আহৰন কৰা তথ্যবোৰ পৰিমাণিক ভাৱে সাজেৱা হৈছে। প্ৰতিখন তালিকাৰ তালিকাৰেণ আৰু বিশ্লেষণ সূচীক স্থানত সূচীৰে দাঙি ধৰা হৈছে।

এই অধ্যয়নত সমগ্র গবেষণাটোৰ বিষয়বস্তু সম্বন্ধে আহ্বান কৰা তথ্য আধাৰত যি দাত্য, জ্ঞান পোৱা গ'ল তাক বিশ্লেষণ কৰাৰ লগতে অধ্যয়নটোত পোৱা ছুড়ান্ত সৰ্ব মনুব্যৰ উপস্থাপন প্ৰনালায়ক ডাৰে কৰাৰ চেষ্টা কৰা হৈছে।

মুখ্য বিষয়বস্তুৰ অধ্যয়ন :-

উল্লিখিত উদ্দেশ্য সম্বন্ধে আগত ৰাখি নমুনা বাছনিৰে দাখলা কৰাৰ দ্বাৰা বিষয়বস্তু সম্বন্ধে আহ্বান কৰা তথ্য সম্বন্ধে তলত তালিকাভুক্ত বিভিন্ন ক্ষিতানত বিশ্লেষণ কৰা হ'ল -

* শিক্ষা জীৱনত পোৱা দাঁহাৰি সম্বন্ধীয় তথ্য :-

তালিকা নং - ৭'এ

দ্বায়ীৰ পৰা পোৱা দাঁহাৰি সম্বন্ধে
তালিকা

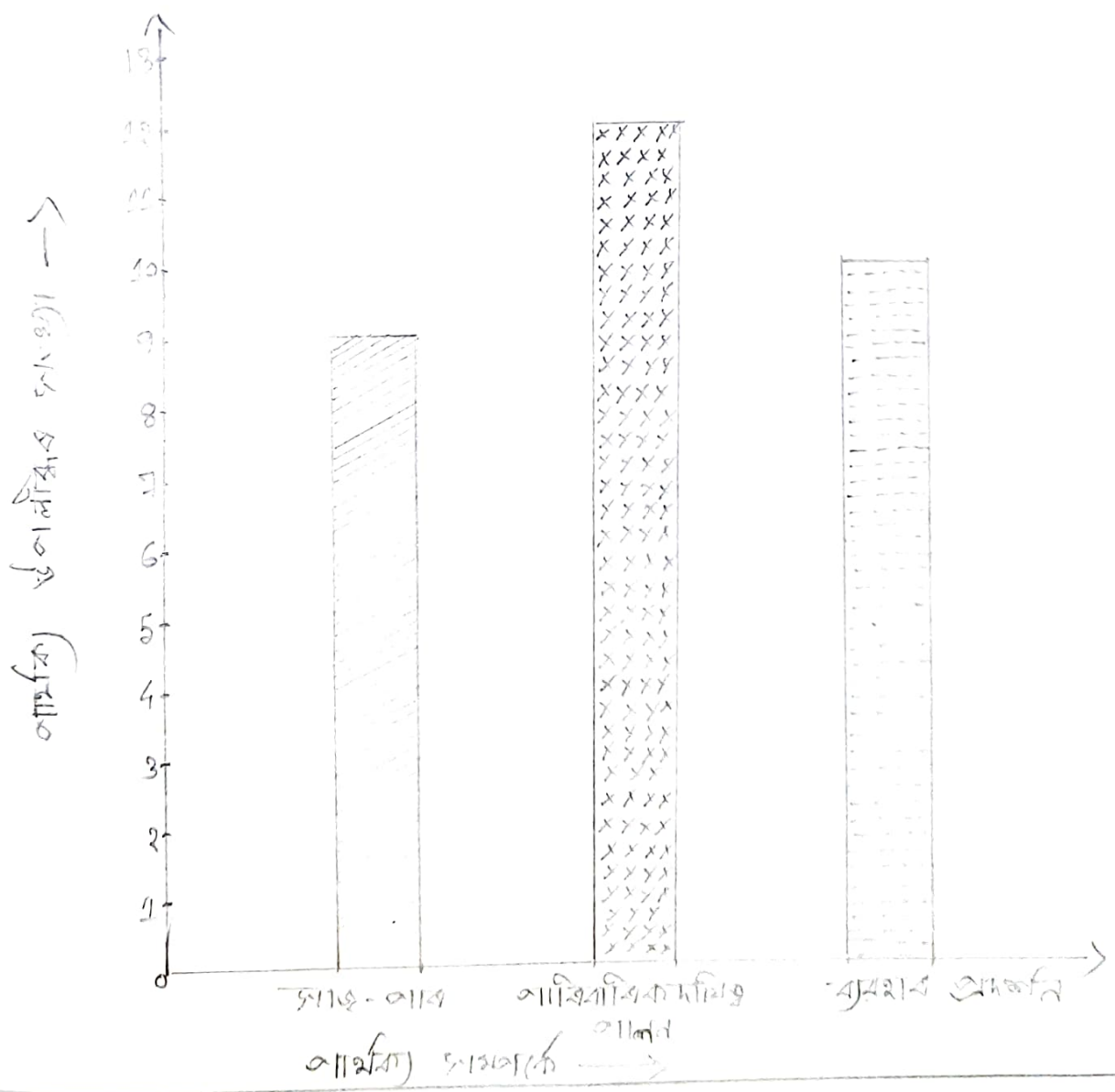
ক্রমিক নং	দাঁহাৰি সম্বন্ধে	সংখ্যা	শতাংশ
১)	কৰে	২০	১০০%
২)	নকৰে	০	০%
	মুঠ	২০	১০০%

উক্ত তথ্যৰ পৰা এটা কথা স্পষ্ট হয় যে, অধ্যয়নত বিষয়ীত ছাত্ৰী সকলে নিজৰ উচ্চ শিক্ষা চলোৱা নিয়াত দ্বায়ীৰ পৰা সম্বন্ধপূৰ্ণ দাঁহাৰি বা সম্বৰ্ধন পায়। ইয়েই

উত্তৰ দাতা একক সকলে জীয়াৰী সন্ময় আৰু হোৱাৰী সন্ময়ত শিক্ষানুষ্ঠানৰ ছাত্ৰীৰ স্বাস্থ্যত উপলব্ধি কৰা আৰ্থিক সমস্যাৰে দণ্ডাটীয়াৰ দ্বাৰা উপস্থাপন কৰা হৈল-

ক্রমিক নং	আৰ্থিক সমস্যাৰে	উত্তৰদাতা
১)	স্বাস্থ্য আৰু শিক্ষা	৭
২)	পাৰিবাৰিক দায়িত্ব পালনত	১২
৩)	ব্যৱহাৰ প্ৰদৰ্শন	১০

চিত্ৰ:- জীয়াৰী আৰু হোৱাৰী সন্ময়ৰ আৰ্থিক

৯) অধ্যয়নৰত বিবাহিত ছাত্ৰীৰ প্ৰতি থকা সম্বন্ধৰ
বিষয়গ্ন মনোভাৱ তথা স্বচ্ছন্দাল মনোভাৱ উত্থা-
ৰৰ বাবে আলোচনা চক্ৰ, প্ৰদৰ্শনী, দাতা-সম্বন্ধিত,
কথাছবি, টি. ভি. ৰ বাৰাবাহিক আদি গনমাধ্যম
ব্যৱহাৰ কৰি মানুহৰ স্বাভূত সচেতনতা বৃদ্ধি
কৰিব লাগে।

১০) অধ্যয়নৰত বিবাহিত ছাত্ৰীৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰ
আৰ্থিক মনোযোগ দিব লাগে। আৰু প্ৰত্যেকটো
পৰিষ্কাৰণত আছুতীয়াভাৱে আৰ্থিক সমস্য প্ৰদানৰ
ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

১১) অধ্যয়নৰ বিবাহিত ছাত্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া
সমস্যা সমূহৰ ক্ষেত্ৰত গৱেষণাৰ ব্যৱস্থা কৰিব
লাগে।

সামৰাণি :-

সাম্প্ৰতিক সমাজত নাৰী শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা
সম্পৰ্কে গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰোতে ইয়াত নাৰীক নাৰী
কেন্দ্ৰিক চিন্তা-চৰ্চা, সমলীকৰণ, সমতা, ন্যায়, গনতন্ত্ৰৰ
দৰে ব্যৱস্থা সমূহো বিশ্লেষণৰ প্ৰয়োজন। য'ত
সমানুহতীক্ষাল সমাজ আৰু পৰিষালৰ সহযোগিতাৰ
প্ৰয়োজন। এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষাও এক গুৰুত্বপূৰ্ণ দিগ্ৰ,
কিন্তু এই শিক্ষা নাৰী ক্ষািক জীলিকা হৈছিলিব
বাৰে উপযুক্ত হৈব লাগিব। প্ৰাথমিক পৰি পৰা,

স্বাস্থ্যৰ পৰা আৰু স্বাস্থ্য নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পৰা শিক্ষাৰ্থী
প্ৰয়োজন।

বিবাহিত নাৰীয়ে আনুষ্টানিক শিক্ষা লাভ কৰক বা
নকৰক তেওঁৰ সম্ভাৱন (যদি আছে), পাৰিয়াল, সমাজ
তথা ৰাষ্ট্ৰৰ প্ৰতি বিশেষ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিবলৈ লাগিব
কিন্তু এনে দায়িত্ব পালন কৰিবলৈ যাঁওতে যিবোৰ
সীতি - নীতিৰ দ্বাৰা নাৰীৰ শিক্ষাৰ বিকাশত বাধা
দেয় সেইবোৰ হেঁড়াৰৰ পৰা নিজকে মুক্ত
কৰিব লাগিব। বিবাহিত নাৰী হিচাপে তেওঁৰ ব্যক্তিগত
বিকাশত বাধা দিয়া প্ৰতিটো সীতি - নীতি আৰু
পৰামৰ্শই হ'ল এটা অৰ্থত একো একোটা বন্ধন। কিন্তু
এই বন্ধন মুক্তিৰ অৰ্থ এনেটো নহয় যে, নাৰীয়ে
পাৰিয়াল তথা সমাজৰ সৈতে থকা বন্ধন ভাঙি
পেলাব।

এনেটো স্বীকাৰ কৰিবলৈ লাগিব যে, সমাজত
বিবাহিত নাৰীৰ শিক্ষাৰ গুৰুত্ব সম্বন্ধত যথেষ্ট
সচেতনতা দেখা গৈছে। শিক্ষানুষ্ঠানলৈ তেওঁলোক ওলাই
নোযোৱাকৈ থকা নাই। কিন্তু তেওঁলোক যিমানহে আগবাঢ়ি
গৈছে সিমানহে সন্মুখীন হ'বলগীয়া হৈছে অধিক প্ৰতি-
ৰোধ। প্ৰতিবাৰি আহিছে পৰামৰ্শগত সীতি - নীতি,
সামাজিক দৃষ্টিভঙ্গীৰ পৰা। এই ক্ষেত্ৰত 'Me too' বা
'Time up' ৰ দৰে আন্দোলন একো একোটা অধিনয়
পদ্ধতি। কাৰণ বিভিন্ন পাৰিস্থিতিত লাভ - হানি - সম্বন্ধে
তেওঁলোকক সুধা বুধুলিবলৈ বাধ্য কৰায়। ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ

উদ্যোগত 1973 চনৰ পৰা 8 মাৰ্চৰ দিনটো
 'আনুষ্ঠানিক নারী দিৱস' ৰূপে পালন কৰি অহা
 হৈছে। লিংগ বৈষম্যৰ অৱসান ঘটাই নারীক শিক্ষা-
 দীক্ষা, চাকৰি - বাকৰি আৰু বিভিন্ন সামাজিক ক্ষেত্ৰত
 সমান সুযোগ দিয়াৰ লগতে তেওঁ লোকৰ মৌলিক
 মানসীয় অধিকাৰ সুনিশ্চিত কৰাটোৱেই নারী দিৱস
 উদযাপনৰ মূল উদ্দেশ্য। অনুভৱ হয় সুস্বৰূপত সমাজত
 অধ্যয়নৰত বিবাহিত ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰতি থকা ৰীতি-নীতি,
 দায়িত্ব, বৰ্তব্য, বন্ধনমূলক পৰিৱেশ সমাজৰ
 দুৰ্বিভক্তি আদি দূৰীকৰণ কৰাত নারী সমাজ সহজত
 মনঃবেদনশীলতা আৰু দুৰ্বিভক্তিৰ সহায়ক হ'ব।

সাৰাংশ :-

আমাৰ সমাজত দৌৰি থকা অশুভ বহুসংখ্যক
 দুৰ্বিভক্তি নোহোৱা অধ্যয়নৰত বিবাহিত ছাত্ৰীসকলৰ
 সমস্যা সম্বন্ধে বৰ্তমানে নারী দাবীকৰণৰ বাবে গুৰুত্ব
 পূৰ্ণ প্ৰত্যাহ্বান ৰূপে হিচাপ দিছে। সেয়েহে বহু
 বিচাৰ বিবেচনাৰে সমান পাঠ্যক্রম আৰম্ভত প্ৰাপ্ত
 বৰ্গিবলৈ লোৱা গৱেষণা পৰিৱেশত 'অধ্যয়নৰত
 বিবাহিত ছাত্ৰী সমস্যা - এক সমাজতাত্ত্বিক অধ্যয়ন'
 বিষয়বস্তু বাচি লোৱা হ'ল। এই ক্ষেত্ৰত লক্ষ্যৰ
 একক আৰু এক অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰ হিচাপে জাঁজী
 স্কুল আৰু অসম বিশ্ববিদ্যালয়ৰ 15 গৰাকী আৰু আমগুৰি

মহাবিদ্যালয়ৰ ৫ গৰাকী ছুট ২০ গৰাকী তথ্যায়নৰত
 বিদ্যায়িত ছাত্ৰীক নমুনাক একক স্থিচাপে বাছি লৈ
 সাক্ষাৎ কৰা সূচীৰ দ্বাৰা প্ৰত্যক্ষভাৱে তথ্য সংগ্ৰহ
 কৰা হ'ল। উপযুক্ত তথ্য সংগ্ৰহ কৰি বিষয়বস্তুৰ
 গভীৰতাৰ জ্ঞানবালৈ প্ৰয়ান কৰাত সিউল্ল সন্মত্যা
 যেনে - স্বামীৰ আউভাৱকৰ উপযুক্ত সঁহাৰি, শিক্ষা
 জীৱন আৰু সাক্ষাৎকৰ দায়িত্ব পালন, অৰ্থনৈতিক
 সন্মত্যা, ভৱিষ্যতৰ নিশ্চয়তা সন্মত্যাৰে বহু সন্মত্যা
 দৌধবালৈ পোৱা গ'ল। এই সন্মত্যা সন্মত্ৰ সন্মুখীন
 হোৱাৰ সুল বগৰন সন্মত্ৰ পৰম্পৰাগত স্বীতি -
 নীতি, সন্মত্ৰৰ দ্বিউভংগী, অৰ্থ উপাৰ্জনহীন অৱস্থা
 আদি। কিন্তু এই সন্মত্যা সন্মত্ৰ সন্মত্ৰীকৰ বাবে
 পৰিচাল তথা সন্মত্ৰৰ লগতে নিজৰ ইচ্ছা ক্ষাতি
 আৰু সচেতনতাৰ প্ৰয়োজন। বেগৰা হয় নাৰী যুগে
 যুগে ক্ষাতি তথাৰ উৰ্বৰতাৰ প্ৰতীক। এনে নাৰী
 ক্ষাতিৰা স্মীকৰা বাগৰি উপযুক্ত ক্ষাতিৰা পৰিবেশ
 সন্মত্ৰ নাৰী জ্ঞাতিৰা অগৰদাৰ নিবালৈ সন্মত্ৰ তহপৰ
 হোৱা উচিত।

পৰামৰ্শ :-

উক্ত বিষয়বস্তু সন্মত্ৰকৈ সীমিত সন্মত্ৰৰ ভিতৰত
 সীমিত ক্ষেত্ৰ আৰু এককৰে সন্মত্ৰ বিষয়বস্তুটো
 সন্মত্ৰ ল'ব নোৱাৰি। যিহেতু সন্মত্ৰত এক বিজ্ঞানবীৰী

বিষয়। গতিৰো সন্মাজতত্ত্বৰ সন্মাজৰ বহু দিশ সন্মাজৰ
 এখান সূত্ৰ, সূত্ৰ স্থানাবদ্ধ, সূত্ৰ উন্নত সন্মাজ গঢ়াৰ চেষ্টা
 কৰে। সেয়েহে সন্মাজতত্ত্বৰ ছাত্ৰী স্থিতিৰো বিষয়বস্তুৰ
 সীমিত এককৰ সন্মাজত স্থায়ী বিষয়বস্তুসমূহক এক
 মূলমূল গৱেষণা কৰাৰ প্ৰয়োজন হ'বগৈ। কিন্তু
 এই বিষয়বস্তু সন্দৰ্ভত আমি আৰু আৰ্থিক অধ্যয়ন
 কৰাৰ স্থান আছে। এনে বিষয়বস্তুৰ অধ্যয়নে
 গৱেষণাৰ বহু নতুন বাট মুকলি হ'বগৈ।

গ্ৰন্থ পঞ্জী :-

- ১) সন্মাজ বিদ্যা কৰ্ম, সন্মাজীয়া নিতুল, বাসদেৱ ইন্ডুশ্ৰী,
 : 'ভাৰতীয় সন্মাজ পদ্ধতি' (সন্মাজী শিক্ষা প্ৰকাশনা,
 প্ৰথম প্ৰকাশ ২০১৫, গুৱাহাটী)
- ২) সন্মাজীয়া কীৰ্ত্তন, : 'সন্মাজীয়া গৱেষণা পদ্ধতি' (বাৰী
 সন্মাজ প্ৰকাশনা ২০০২)
- ৩) চীলকা ড° বেদ কুমাৰ, সন্মাজীয়া তৰুন, সন্মাজীয়া বস
 কৰু : 'সন্মাজীয়া সন্মাজীয়াৰ বাৰা' (বিদ্যাভৱন
 প্ৰকাশনা, যোৰহাট-১, চতুৰ্থ সন্মাজ ২০১৬)
- ৪) সন্মাজ ড° জয়কান্ত (প্ৰবন্ধ) : 'সন্মাজীয়া বন্ধনমুক্তি
 আন্দোলনও ইন্টাৰনেটৰ প্ৰয়োগ' (দৈনিক জনস্বাস্থ্য
 প্ৰকাশ ২৬ মাৰ্চ)